

Szabóipari Újság

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 40 korona, félévre 20 korona

Szerkesztő és laptulajdonos:

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. Hársfa-utca 24. Telefon József 122-32.
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

FŐMUNKATÁRSÁK: TIBOR SAMU MANGOLD BÉLA KOLOS

A Budapesti Szabóiparosok Hírel- és Termelő Szövetkezete husz éves fennállása.

Csecsemőbölcsőjét a magyar kézműipar meg-
ujjodásának korában ringatták, gyermek éveit a hely-
telen irányban indult kisipari politika tette örömtelenné,
ifjúsága egybeesett a háboru pusztító viharával. És
mégis deli férfivá fejlődött. Miért és hogyan?
Egyszerűen azért, mert megteremtői, ápolói és vezetői
oly emberek voltak, akik nem az uralkodó áram-
lattal rohantak, hanem ősi ösztönük sugallatát követték.
Természetadta, józan emberszeretettel; önzellen kitaró
munkával; tanulással és tanítással; bölcs mértékletes-
séggel; egymás iránti megértéssel; hangya szorgalom-
mal ápolták, fejlesztették, óviák és nevelték szövetke-
zetüket.

Hogy alkotásuk az ország gazdasági épületei kö-
zött, még ma is szerény hajlékként huzódik meg, nem
a tervezők, építők és diszitők hibája, hanem a koré,
amely míg egyfelől kevés szeretettel és jóakarattal,
másfelől annál több nemtörődömséggel és tudatlan-
sággal karolta fel a kisipar ügyét. E szerény szövetke-
zeti műhely vádlóként kiált a magyar közvéleményhez,
mert az elmúlt 20 év alatt a szövetkezeti mozgalom
nem részesült az őt jogosan megillető támogatásban.

Az ünnep napján, mi nem napi krónikát kívá-
nunk írni, hanem a magyar kisipar 20 éves küzdelmé-
nek vázlatrajzában, nagy vonásokkal húzzuk meg a
szabók szövetkezetének működési vonalait.

Az 1898. évi 23. t.-c. tagadhatatlanul nagyot len-
ditett a magyar szövetkezeti mozgalmon. Azonban a
törvény megalkotói úgy jártak, mint az a férj, aki fele-
ségében — a modern kor követelményeképen — csak

a nagy műveltséget, a hétköznapi dolgokon való felül-
emelkedettséget szerette és megfeledkezett nejét meg-
kérdezni, hogy a mindennapi élet apró gondjainak el-
viselésére, az életfenntartás prózai munkájához bir-e
elég erővel és képességgel; meg van e dédanyáink
erkölcsi ereje, hogy az élet viharaitól megtépett szere-
tetet, szíve vérével gyógyítsa . . . Esményi jók és böl-
cek voltak a törvény megalkotói is, de nem számi-
tottak a magyar gazdasági viszonyokkal; nem adtak a
törvény mellé gyakorlati utasításokat egyrésztől, más-
résztől túlbecsülték az emberek altruistikus képességeit.
A törvényből hiányzott maga az élet.

A törvény alapján alakított ipari szövetkezetek
kaptak pénzt, állami támogatást, gépeket, de nem kap-
tak hozzá — legegyszerűbb kellékként — egy józan
embert, aki a tudatlan, jóhiszemű tagokat felvilágosi-
totta volna, hogy az ipari műhelynek megfelelő tudás
nagyon kevés ahhoz, hogy szövetkezeti egységben,
versenyképes üzemmént dolgozhassanak; hogy sokról
kell annak lemondani, aki szövetkezeti uton vállalkozik
embertársai javán dolgozni.

Tapasztalnunk kellett, hogy a nemes törvény
végrehajtásából hiányzik az életet fakasztó szikra. A
megalkotott szövetkezetek legtöbbje egy-két év alatt a
hétköznapi élet apró cseprő akadályaiival sem tudott
megküzdeni és sorra elpusztultak. Szövetkezetünk is
fennállásának 4-ik évében sorvadni kezdett. Hála, az
akkori vezetőségnek, hogy nem csüggedett el. Szövet-
kezetünket átszervezte. A törvény keretein belül ma-
radva bár, mégis függetlenítette magát a törvény végre-

Köszén, kox, sa, nincs
tüzeljen

apró faszénnel

Szerezze **Weisz és Vidor** cégnél

Józsefvárosi pályaudvar, VIII. Kőbányai-ut. Telefon József 11-31

hajtóinak helytelen gyámsága alól és alkalmazkodott a mindennapi élet követelményeihez.

A szövetkezeti törvény helytelen végrehajtásából az a téves nézet került felszínre, hogy a magyar kisipart nem lehet még szövetkezeti uton sem megmenteni. A kisipari szövetkezetek lekerültek a napirendről; minden hivatalos szerv a nagyipart szolgálta.

Három éven át e kisiparellenes áramlat minden zord időszakát kiállva, szövetkezetünk megtanult saját lábán járni. Ha lassan is, új erőre kaptunk. Számos társszövetkezetünk fáradtan letörve elvérzett. Mi szívósan, sok nélkülözéssel, minden vesztes csata után újra tudtunk szervezkedni, csak azért, mert szövetkezeti érzésünk erkölcsét, szívünk és lelkünk tüzevel tápláltuk. Hat év után végre a saját otthonunkban pihenhetünk ki fáradságainkat. Elült a vihar, kisütött a nap. Jött a kisipar reneszansz kora.

A multak tapasztalatain okulva, a kisipar támogatását újra szervezték. Az akkori államhatalom többet áldozott a kisiparért, mint összes elődjei egy évtizeden át. Sajnos a kisipari akció végrehajtása újból rossz kezekbe került. A kisipar érdekképviselőinek meghallgatása nélkül, sokszor ezek tiltakozása ellenére is, oly kisipari vállalkozásokat létesítettek — 10—20 tag toborzásával — szövetkezeti formában, amelyekben tisztán magánérdekeket szolgáltak.

A kisipari támogatás e korszakából is csak azon szövetkezetek maradtak meg, amelyek e helytelen irányban terelt szövetkezeti vezetés folytán bekövetkezett katasztrófát előre megjósolták. Szövetkezetünk alkotó erejéből nap-nap után többet és többet feláldoztunk ama küzdelemre, amellyel az „agyontámogatás” és fantázia szülte üzleti tervek ellen védekeztünk.

Az akkori szövetkezeti apostolok indexre tették szövetkezetünket. Saját fattyuhajtásaikat melengették . . . Mi pedig bizva örönkben, az igazság és becsület diadalában, vártuk az idő jobbrafordulását.

A katasztrófa bekövetkezett. Romjait még ma is takarítják. E munka hivatalos neve: *Az ipari szövetkezetekben rejlő nagyobb kockázat és hozzá nem értésből keletkezett 12 millió korona veszteség rendezése.* E milliókból *mi egyetlen fillért sem költöttünk el.*

Ebben van a mi elégtételünk.

Ily küzdelmes munkában eltöltött 13 év után ránk szakadt a háborút megelőző általános gazdasági pangás kora, a melyben virágzó, nagymultu ipari vállalkozások, egyik napról a másikra megroppantak . . . elsülyedtek. A mi szövetkezeti eszmétől áthatott szívósságunk erős kézzel kormányozta szövetkezetünk hajóját;

dacolnunk a viharral . . . és győztünk, mert szerető és megértő szívvel áldozni is tudtunk.

1914!! A világegés dátuma; a rombolás kora. Mit irjunk rólad? Hallgatunk. Imát rebegünk elhalt tagjaink lelkiüdvéért; hálát mondunk azoknak, akik e vészben szívükre ölelték árván maradt szövetkezetünket; akik a harctéren levő hozzátartozóikért remegve is bírtak annyi lelkierejével, hogy szövetkezetüket a becsület útján, csak munkával tartsák el. *Nincsenek a háborun szerzett millióink; még százazreink sincsenek.* Mi dolgoztunk, hogy győzhessünk. A hazáért mindent . . . ez volt a jelszavunk. Nem fog el bennünket a keserűség, ha arra gondolunk vissza, amikor még ugy felülről lefelé lenézve a hadügyminiszter odadörögte nekünk: „*A kisipar egy esetleges mozgósítás esetében nem nyújt garanciát, hogy a hadsereg szükségletét elláthassa.*” A kisipar kétkézre fogta szerszámát. Dolgozott a haza javáért, még az sem csüggesztette el, hogy csak a *háboru második* évében kapott közvetlenül a hadsereg szükségletéből munkát. Volt oly fegyelmezett, hogy összeszorított ököllel bár, de minden áldozatra készen, még a mérleg- és ostor-gyárostól is elvállalta a ruhák varratását. Hogy szövetkezetünk e munkából mily részt követelt, a krónikás feladata megállapítani. Itt csak annyit, hogy volt annyi áldozatkészség benne, hogy a mikor az elvont szakerők miatt a termelés nem tudott a harctéri szükséglettel lépést tartani — saját költségén oktató és tanműhelyt állított fel, a melyben kőműves, aranyműves, hadiözvegy és árva tanult meg katonaruhát varrni.

Peregnek a napok . . . idősebbek lettünk. 19 évükkel az ifju óriások világot akarnak hódítani. Megbotlanak a száimaszáiban és elesnek . . . Szövetkezetünk 19 éves keserves munkája után, nem az ifjuság önhittségével, hanem a férfikor tapasztalataival fogott hozzá a háboru romjainak eltakarításához.

Mi dolgoztunk, a mikor a kor szelleme a munkát gyűlölte. Mi egyenlőséget, szabadságot és jogot hirdettünk a munka részére akkor, amikor mások ennek sirját ásták. *Kommun!* nincs tovább. Kiütötte kezünkből a munka szerszámát. Tévedtél. Nem lehet a hangyából az alkotást, a munkaösztönt kiölni. Pünkösdi uralmadnak pusztulnia kellett, mert mi kisiparosok is ellenforradalmárok voltunk. A mi életünk gyökerei mélyen járnak a hazai földben; mi csak a szabadság, az önállóság levegőjében élhetünk. Ezt akartad elvenni . . . nem engedjük. Szövetkezetünk légkörében nevelkedett *munkatársaink* szívében és lelkében erős hittel élt ama szociális igazság, hogy a becsületes és altruisztikus munka és annak alkotásai jobbak, szebbek és mara-

Singer Co. varrógép részvénytársaság a VIII., Baross-utca 6. és 11., Corvin-tér 1. sz. alatti fióküzleteit ismét megnyitotta.

Varrógépjavításokat

itt 24 órán belül eszközöl. — Singer varrógépeket stb. a legolcsóbban szállít.

Singer Co. varrógép részvénytársaság a VIII., Baross-utca 6. és 11., Corvin-tér 1. sz. alatti fióküzletét ismét megnyitotta.

Varrógépjavításokat

itt 24 órán belül eszközöl. — Singer varrógépeket stb. a legolcsóbban szállít.

dandóbbak, mint a kommun összes hóbortjai . . . Nagyon, milliók pusztultak el e rövid idő alatt. Szövetkezetünk itt is győzött. Miért? mert nem volt egyéb és nem kíván lenni a jövőben sem más, mint az emberi jogok féltékeny őre, mint a becsület, a közösség javát szolgáló munkának temploma.

A 21-ik év küszöbén, levett kalappal fejet hajtunk előtted azzal a kéréssel, ne légy te a jövőben sem más, mint voltál a múltban s akkor bizvást megéred évszázados évfordulódát is. Menj eddigi utadon. Mint megálltad a múlt viharait, úgy a „mának“ láza ellen is megvéd a „múlt“-nak szeruma. Ma, a lehetetlenséget is szövetkezeti uton akarják megvalósítani; a tagverbuválás, tömegerőgyűjtés, előnevelés és oktatás nélkül olyan, mint a vezér és tisztek nélküli hadsereg: nyers erő, érték és hatalom nélkül.

Letesszük a tollat. A vázlat kész. Aki felveszi a festékes ecsetet, hogy megfesse a képet, arra figyelmeztetjük, hogy minden festékjén át fog ütni, 20 éves munkánkból meritett az az igazság: *hogy szövetkezeti munkához csak az fogjon hozzá, aki tud tünni, nélkülözni, lemondani csak azért, hogy ezzel a gyengébbet, a tudatlant felemelje.*

Tibor Samu.

Uj irányok, régi tévedések.

A kisiparnak régi baja, hogy kormányzati irányításában nincs állandóság. Ahány kormány volt eddig, annyi volt a kisipari program. Ha egyik kormány munkatervet készített és annak megvalósításához hozzáfogott, az utána következő elvetette és vagy egészen sutba dobta a kisipari akciót, vagy az ellenkező irányban indult el, míg a harmadik utódja egészen új elvek vagy jelszavak útjára tévedt.

Hálás feladat volna a váltakozó rendszerekről, azok hatásáról összefoglaló képet adni. Szembeállítani a kisipar körében uralkodó rendszerhiányt, a mezőgazdasági politikában elfogadott és követett nagystilű rendszerrel. Kimutatni, milyen óriási károkat okoz ez a kísérletezés.

Most csak arról lehet és kell, hogy legyen szó, hol fordulnak elő az új irány mellett is lényeges hibák?

A cél ez: mennél több önállóan dolgozó iparospolgárnak módot adni a tisztességes ipari keresetre.

Ezt a célt szolgálta az a régi program, amely a nagy és nehéz, ezenkívül az új iparágakat alulról felfelé való szervezéssel hozzáférhetőbbé kívánta tenni a kis emberek számára. Ez volt az alap gondolata a kisipari közmühelytelepeknek, amelyek révén a drágább gépeket, az elemi hajtóerőt, a közös bevásárlás és a közös értékesítés előnyeit kívánták a kisemberek részére biztosítani.

Ezt lehet konzervatív gazdasági politikának minősíteni, lehet a nagybani termelés természetes fejlődésével szemben próbált hiábavaló erőlködésnek is jellemezni, egyet azonban nem lehet elvitatni tőle, nevezetesen azt, hogy ez konzerválhat és megerősíthet bizonyos iparosfoglalkozású polgárrétegeket, amelyeknek megtartására egyik politikai rezsim nagyobb súlyt vehet, mint a másik. Ezt az oldalát a kérdésnek nem kívánjuk érinteni, mert ez már az országos politikának dolga, de azt le kell szegezünk, hogy ami ma történik, az élesen szembehelyezkedik az előjáróban említett céllal és annak eddigi eszközeivel.

Ma nevezetesen új program járja, amelyet igen röviden így jellemezhetünk:

A régi, könnyű, népszerű és elterjedt iparágakat felülről lefelé való szervezéssel, állami pénzzel való szervezés útján központi, hatósági üzemekbe koncentrálni, ezzel elvonni az iparosoktól az iparosok önállóságát és függetlenségét csökkenteni.

Világosan ez történik például a szabóipar terén. Hogy milyen formában, arra itt nem kell kitérni. A megokolás sem fontos itt, mert ha most egyelőre, a köztisztviselők érdekében történik, később más elfogadható célokból fogják a rendszert kiépíteni.

Kétségtelen, hogy itt a fogyasztás megszervezéséről van szó, a melynek a helyes országos gazdasági politika által igazolható határait még akkor is meg kell vonni, ha maga a fogyasztó érdekeltség szervezné meg a központi termelést. Hiszen látnivaló, maga a vidéki iparosság is panaszkodik, mondván, hogy a Hangyaboltok mindenféle ipari terméket készen árulnak és elvonják a vidéki kisiparos megélhetését.

Itt azonban állami pénzen egy hatósági üzem kiépítésével akarnak koncentrálni kisipari termelést, olyan iparágban, amely már rendelkezik egészséges iparos-alapítású termelőszövetkezetekkel.

Ezen gondolkoznia kell minden államférfiúnak, a ki azzal a meggyőződéssel vállalja az ország sorsának irányítását, hogy férfiasan helytáll azért, amit tesz.

(Ezen cikkünket a cenzura törölte.)

SZEMLE.

Értesítés.

Lapunk olvasóit örömmel értesítjük, hogy a „Szabó Hírlap“ főmunkatársául Tibor Samut, szövetkezetünk igazgatóját sikerült megnyernünk.

Tibor Samu főmunkatársunk 17 év óta vezetője a Budapesti szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezetének és értékes cikkeivel olvasóink már több ízben találkoztak e lapok hasábjain.

Férfi-női.

A „Szabó Hírlap“ legutóbbi, július 20-án megjelent számában fenti cím alatt azt írja, hogy én állandóan hadakozom, hogy a szabóipari szervek átiratokban, levelezésekben ne általánosítsanak, hanem használják mindig a férfiszabó vagy nőiszabó jelzöt. Ezzel szemben a „Szabó Hírlap“ nem hajlandó kívánságomat teljesíteni, sőt a Szabóiparosok Hitel és Termelő Szövetkezete sem.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy itt nemcsak az én kívánságomról van szó, hanem az összes nőiruhakészítő szervezetek kívánságáról. Téved a „Szabó Hírlap“, amikor azt a szándékot tulajdonítja nekem, hogy én a Budapesti Szabóiparosok Hitel és Termelő Szövetkezetének névváltoztatását kértem. Eszem ágában se volt. A Nőiszabók Anyagbeszerző és Termelő Szövetkezete csak azt kérte, hogy az ezután alapítandó új férfiszabó szövetkezet cégét állapítsák meg a tiszta igazságnak megfelelően és ne nevezzék azt szabóiparinak akkor, amikor az csak férfiszabóipari érdekeket szolgál. Az álláspontom mindig, mindenben az, hogy becsületesen öntsünk tiszta bort a pohárba és ne tévesszünk meg senkit már magában a névben. „Szabóipar“ nincs; van férfiszabó és van nőiszabó, helyesen nőiruhakészítő és férfiruhakészítő ipar. Különböző rendeletekben és eivi döntésekben elismerte ezt a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium is, de a székesfőváros tanácsa, mint másodfokú iparhatóság is. Nagyon furcsán fest, hogy épen a férfiszabóság reprezentánsai nem akarják ezt elismerni.

És miért nem? Azt megértem, hogy a legrégebb szövetkezet, amelynek nevéhez ez uttorés dicsősége fűződik, cégét megváltozhatatlannak tekinti. Becsülöm érte és nem mondok ellene. De hogy egy ezentul megszülető alakulatnak miért ne adnának olyan nevet, mint aminő jellege alapján annak tisztesség szerint dukál, azt igazán nem érthetem meg? Azt hiszik a bábák, hogy akkor gyorsabban nő a gyermek? Ezt ne higgyék. Gondolják csak meg, hogy a nőiszabóság szerve, a NOSz. ma már elég erős arra, hogy ha kell, fölvegye az odadobott keztyüt. Van erre szükség? Kinek érdeke az, hogy válaszfalat emeljen a különböző ruházati ipari szervezetek közé? Nincs elég közös ellenségünk, amely ellen együtt kellene harcolnunk?

Szövetkezetünk 20 éves.

A budapesti szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezete 1920 augusztus 13-án fejezte be 20 éves működését. A szövetkezet tiz éves fennállását lelkesen ünnepeltük meg. Más idők voltak akkor. Ma a nemzeti gyászban nincs helye a zajos vigságoknak. Ma a szivekben, hangtalan imákkal gyújtunk tüzet, hogy melegségével élesztgessük a multak emlékeit és merítsünk erőt a jövő küzdelemhez.

A szövetkezet igazgatósága augusztus hó 12-én tartott ülésén jegyzőkönyvbe foglalta az alapítók érdekeit és elhatározta, hogy az első tiz év történetének folytatásaképen megírattja a második tiz év történetét is.

Az igazgatósági ülésen Bálint Menyhért elnök vázolta szövetkezetünk 20 éves működését. Kiemelte, hogy „A Szabóiparosok Köre“ egy kis szobájában Vikár Béla Czeizer Sándor, Vespazian Sándor stb. lelkes vezérrel az élén 113 taggal alakult meg szövetkezetünk. Velünk egyidőben indult utnak több ipari szövetkezet is. Elmaradtak sokan. Hogy miért, nem kutatom. A mi szövetkezetünk csak azért tudott megbirkózni minden akadállyal, mert hűen kitartott az alapítók nemes intenciója mellett. Lelkes odaadással, becsülettel és önzetlenséggel szolgáltuk a szövetkezeti ügyet. Utunk elé tett akadályokat leküzdöttük, mert élt bennünk az alapítók tiszta emléke. Az alapítók példája után, folytatjuk mi ma, a munkát. Amint az alapítók szeretettel fogadták a szabóipar minden művelőjét, legyen az megrendelésre, mások számlájára dolgozó, vagy raktári, szállítási, egyenruha szabóiparos, úgy mi is, nem ismerünk különbséget szabó és szabó között, ha az iparának becsületes katonája.

Mi az örökséget hiven kezeltük, fejlesztettük és ha a sors úgy parancsolja, azzal fogjuk utódainknak átadni, hogy kövessék űk is az alapítók utmutatásait... Ha a mai nehéz gazdasági viszonyok között meg tudunk birkózni minden nehézséggel, remélhetjük, hogy egy jobb kor virradtáig is helyt fogunk állani.

Nálunk is voltak kilengések, de a természeti törvény a mi egyensúlyunkat visszaállította, mert a mi szövetkezeti talajunkban, a mesterségesen támasztott delejesség teljesen eloszlott; erejét veszette...“

Az elnök megható, lelkes szavait az igazgatóság és felügyelő-bizottság általános éljenzéssel fogadta.

Felülfizetés.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre kirándulásán újólag felülfizettek: Pozár Sándor 40 K, Stern Mór 11 K, Gerstl Mihály 30 K, Cuber N. 10 K.

A vigalmi bizottság.

Nincs igaza a „Szabó Hírlapnak“ abban a nagyon is sántító szellemeskedésében sem, amikor például lapomnak, a „Magyar Divatiparnak“ címét hozza föl. Bizony nem „női“ divatipari lap az én végső célom, hanem „a“ divatipar organuma akarok lenni minden vonatkozásban. Ma még csak a nőruhákészítést ölelem föl és a műhímző és vele rokon szakmákat. De már pedzem a divatkalapossággal és a szőrmeiparral is a dolgot s tárgyalásaim a legjobb uton haladnak. Aztán, ha lesz papirosom, átalakulok hetilappá és a férfidivat ügyeit is fölkarolom. Kimondott célom az, hogy *egyetemes jellegű* ruházati ipari szaklapot csináljak, olyant, amely az ipar divatszerűségéből következő szükségletet elégíti ki. És mert ez a célom, azért kereszteltem lapomat arra, ami és nem „női“ divatiparra. Azt hiszem, becsületesen tiszta bort öntöttem a pohárba.

Moór Jenő.

Válasz a következő számunkban.

Ezüstlakodalom.

Viegand Mihály szabóiparostársunk és kedves neje e napokban ünnepelték meg házasságuk 25 éves jubileumát. Az ünneplő házaspár e szép ünnepélyt szűk családi körben ünnepelte, ennek dacára igen sokan keresték fel és szerencsekívánataikkal halmozták el a jóbarátok és ismerősök. Mi az ünneplőket szívből üdvözljük. Viegand Mihály szabóiparostársunk szociálisan gondolkodó és cselekvő férfiú. Általános népszerűségnek örvend, mert tetteiben nem a fennhéjzás, nem a szereplési vágy, hanem a tiszta meggyőződés nyilvánul meg. Egyik legnagyobb erénye, hogy amint gondolkodik, úgy is cselekszik. Kívánjuk, hogy házasságuk 50 éves jubileumát is viruló egészségben ünnepelhessék.

Fényüzési forgalmi adó.

A m. kir. pénzügyminiszter 60300/2920. számú körrendelete a fényüzési forgalmi adóról szóló 1920. évi XVI. t.-c. 1. §-ában meghatározott bejelentési kötelezettség foganatosítása tárgyában:

Mindazok a belföldi keresetűzők vagy belföldi képvisellel bíró külföldiek, akik a belföldön az idézett törvénycikk 5. §-ának 1—33. pontjaiban meghatározott fényüzési tárgyaknak átruházásával (eladásával) a kiskereskedelemben foglalkoznak, kötelesek ezt a körülményt *folyó évi augusztus hó 14-éig az illetékes m. kir. pénzügyigazgatósághoz (székesfővárosi m. kir. adófelügyelő helyetteshez)* az alább körülírt módon bejelenteni.

A bejelentési kötelezettség akkor is fennáll, ha a kereseti tevékenységet valamely nyilvános testület üzi.

Az egyesületek, társulatok és szövetkezetek bejelentési kötelezettség alá esnek akkor is, ha kizárólag tagjaik részére árusítanak.

A kiskereskedelemben (*detail drusítás körében*) létrejöttek kell tekinteni minden olyan eladást, amelynél a fényüzési tárgy nem azzal a céllal szereztetik meg, hogy az — akár átlagváltoztatás nélkül, akár előzetes feldolgozás, el- vagy kikészítés után — kereset-

szerűen tovább eladassék. Ebből kifolyólag bejelentési kötelezettség alá esik az a kereskedő is, aki ugyan rendszerint csak nagyban (en gros) árusít, de kivételesen akár egyes, akár nagyobb tételekben olyanoknak is ad el, akik a fényüzési tárgyakat nem továbbeladás céljaira vásárolják.

A bejelentési kötelezettség terheli tehát azt a gyárost és iparost is, aki fényüzési tárgyak előállításával, átalakításával, vagy feldolgozásával foglalkozik és azokat a közvetlen fogyasztó közönség számára adja el.

A bejelentést ahhoz a m. kir. pénzügyigazgatósághoz (adófelügyelő helyetteshez) kell intézni, amelynek illetékességi területén az az üzlethelység (telep) fekszik, ahonnan az eladás (szállítás) történik.

A bejelentést írásban, vagy szóval lehet megtenni. A szóval tett bejelentést az annak elfogadására illetékes hatóság jegyzőkönyvbe foglalja.

A következő ruházati tárgyak és az előállításukhoz szükséges anyagok:

a) ruhák, takarók, átvetőkendők, lábzsákok, karmantyuk és más hasonló tárgyak, ha egészben, vagy részben szörméből, valódi csipkéből, selyemből, vagy bársonyból készültek, vagy finomabb, nem közönséges szörmével, avagy selyemmel béleltettek, ha csak nem pusztán a hozzávalók használtattak a megnevezett anyagokból;

b) selyem alsóruhák;

c) selyemből készült fehérnemű;

d) a szolgaszemélyzet formaruhái (livrée);

e) a társas szórakozásra szolgáló jelmezek.

Az a) pontban említett takarók, ha közönséges birka-, bárány-, kecske-, tengerinyul- és hörcsög-bőrökből, vagy közönséges, avagy vadbőrökből készültek, nemkülönben általában a közönséges bőrből, vagy vadszörméből készült tárgyak nem fényüzési tárgyak.

Ugyancsak fenforog a bejelentési kötelezettség akkor is, ha a vállalat kiskereskedelmi forgalma a bejelentésre kitűzött határidő lejártá után utólag olyan fényüzési tárgyak eladására is kiterjesztetik, amelyekkel előbb nem foglalkozott és amelyekre vonatkozólag a bejelentési kötelezettséget még nem teljesítette.

Uj napibérosztályok és átlagos napibérek a munkásbiztosításban.

A népjóléti miniszter ezen a téren a következő új tételeket állapította meg: A kilenc napibérosztályba tartozó tagok: I. 3 koronáig, II. 3—6, III. 6—9, IV. 9—12, V. 12—15, VI. 15—18, VII. 18—30, VIII. 30—45, IX. 45 koronán felül terjedő napibérrel alkalmazott tagok. — Az átlagos napibérek: I. 2, II. 4.50, III. 7.50, IV. 10.50, V. 13.50, VI. 16.50, VII. 24.—, VIII. 38.—, IX. 60.— korona. — A betegségi biztosítási járulékok ezekhez képest a következők: Az I. napibérosztályban napi 0.14, heti 0.84 K., a II-ban 0.32 napi, 1.92 heti, III-ban 0.54 napi, 3.24 heti, IV-ben, 0.74 napi, 4.44 heti, V-ben 0.96 napi, 5.76 heti, VII-ben 1.70 napi, 10.20 heti, VIII-ban 2.70 napi, 16.20 heti, IX-ben 4.20 napi, 25.20 korona hetijárulék.

Árszabályrevízió.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre és a Szabómunkások Szakegyesülete árszabályrevízió iránti kívánságukat a Szabómesterek Országos Szövetségéhez betejestették. A munkaadók szervezete az árszabályrevízió kívánságot félremagyarázta és az árszabályrevíziót *burkolt* munkabéremelésnek tüntette fel. A szabóiparosok, a munkások és a munkaadók kiküldöttjeinek együttes tárgyalásán a munkaadók meggyőződtek, hogy a revízió kívánság nem *burkolt* áremelés és a tárgyaló bizottságot megválasztották.

Iposz.

Az Ipartestületek Országos Szövetségével lapunk hasábjain nem szívesen foglalkozunk, mert jót nem irhatunk felőle, bírálni pedig nem akarjuk. Ez alkalommal el kell térnünk álláspontunktól és meg kell írunk, hogy az Iposz. olyan vergődést visz véghez, mintha már végvonaglásban szenvedne. A szövetség vezetősége kapkodó, ötletszerűen cselekszik, ami arra enged következtetni, hogy a vezetőség kezéből kicsuszott a vezetés és fabábu módjára lesz ide-oda ráncigálva. Az Iposzt azért alakította meg a szabadkai kongresszuson az iparosság, hogy legyen az ország iparosságának egy olyan hatalmas szervezete, amely úgy a kormánynál, mint a hatóságoknál őket kellő sullyal képviselje. És mit látunk? Azt, hogy a szövetség napról-napra visszafelé fejlődik. Azt látjuk, hogy a legkisebb szervezeteknek is több tekintélye, befolyása van, mint a szövetségnek. Azt látjuk, hogy az egész működése az, hogy elbocsájtja az igazgatót, kihurcolkodik a Nyár-utcából a Luther-utcába, onnét vissza a Nyár utcába, a legutóbbi kongresszuson hozott határozatokat nem intézi el, nem rendezi a szövetség anyagi helyzetét, továbbra is kegyelem kenyéren él. E sorok írója mindig a szövetség és az elnökség mellett állott és az elnökséggel együtt Korányi Márton, Lehner Rezső és Lehner István ellen küzdött. Ma azonban be kell látnunk, hogy az elnökség lassu és *következetlen* működése folytán Korányi és Lehnerék legyűrték az elnököt. Kérdés, hogy az elnökkel együtt a szövetséget is legyűrték-e? Ép ezért a szövetség helyzetét tisztáznunk kell. Nyílt állásfoglalásra van szükség. Ugy a budapesti, valamint a vidéki ipartestületeknek tudniok kell, hogy van-e szövetség? vagy nincs-e?

Felmentés.

Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter Pálffy Dániel kisipari miniszteri biztost állásától felmentette és a teendők ideiglenes ellátásával Kerékgyártó György miniszteri műszaki tanácsost, a kisipari szakosztály előadóját bizta meg. Pálffy Dániel felmentésével kapcsolatosan a miniszteri biztosság elnyerhetéséért a *törtetők* lavínája megindult,

Értesítés.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre értesíti tagjait, hogy a könyvtárból szeptember 1-től könyvek újlag kiadatnak. — Egyben felkéri tagjait, hogy akinél még könyvek vannak kint, azokat szolgáltatassák be.

A könyvtárnokok.

Ruházati ipari munkások nemzetközi szövetsége

fog megalakulni augusztus 15-én Kopenhágában. A „Szabók Szaklapja“ közlése szerint a szövetség arra törekszik, hogy minden ország ruházati ipari munkásszervezetét egyesítse a ruházati ipari munkások gazdasági és társadalmi érdekeinek megvédése céljából. A szövetség „Ruházati ipari munkás“ címmel szaklapot fog kiadni német, angol és francia nyelven. Minden országban intézményeket hív életre a külföldi tagok segélyezésére; erkölcsileg és anyagilag segélyezi a kötetlékébe tartozó szervezetek tagjainak gazdasági harcait. A nemzetközi szövetségbe békeértékben minden munkás után 6 holland cent járulékot fizet, ami a mai valutáris viszonyok mellett óriási összegű járuléknak felel meg. Elképzelhető, hogy csak egy millió tag mellett minő hatalmas anyagi erőforrás fog itt rendelkezésre állani a sztrájkmozgalmak esetén. A csatlakozott szervezetek kötelesek a szövetség határozatait végrehajtani és tagjaikkal ismertetni, ugyszintén a nagyobb bérmozgalmakról is jelentést tenni. Nem csatlakozott szervezeteket a szövetség nem segélyezhet. Minden szervezet köteles a más országbeli sztrájk munka készítését minden eszközzel megakadályozni.

**BECKMANN ÉS
FISCHER**
POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK
BUDAPEST,
IV, HAJÓ-UTCA 12-14. (AZ UDVARBAN)

Felhívjuk Magyarországi szabóiparosait és szabászait, hogy az ország legelsőrendű szabászaik által szerkesztett **A MODERN SZABÁSZAT** című műveit rendeljék meg, mely nélkülözhetetlen tanácsadója minden szaktársunknak. — Hogy minden szaktársunknak lehetővé tegyük a könyv megvételét, árát — 15 kor. helyett — 12 koronára szállítottuk le. — Kapható lapunk kiadóhivatalában.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST,
IV., DEÁK FERENC-UTCA 15.

MINDEN FAJTA ANGOL-,
FRANCIA- ÉS HAZAI
GYÁRTMÁNYU POSZTÓ-,
GYAPJUSZÖVETEK-, BÉLÉS-
ÁRUK ÉS SZABÓKELI ÉKEK
GYÁRI NAGYRAKTÁRA

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű
gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold
Budapest, Laudon-u. 7.

BOHRER FEIVEL BUDAPEST, DOB-UTCA 38

Szövetmaradékot és szövethulla-
dékot a legmagasabb árban
vásárolok. — Egy levelező-lap
= hívása után házhoz jövök. =

TELEFON 13-36. Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körut 13.

**Posztó és bélésáru
raktár nagyban és
kicsinyben.**

ALAPITVA AZ 1875. ÉVBEN

GÁL DEZSŐ

HADFELSZERELÉSI ÉS FÉMTÖMEGCIKKEK,
EGYENRUHÁZATI FÉMGOMBOK ÉS JELVÉ-
NYEK GYÁRA.

BUDAPEST, VIII., FÜTŐ-U. 35.

TELEFON: JÓZSEF 50-90.

BAUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár
BUDAPEST, VIII. GYULAI PÁL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomántok, egyenruha-
himzések, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiszték és
legénység számára.

Magyar díszruhára, temetkezési
vállalatok számára, libériára,
rendőröknek stb. való zsinór-
és paszománt-árak.

Különleges versenyképesség ma-
gyar díszruha- és polgári ruha-
zsinórzatokban. Különlegessé-
gek: karébjtok, kardkötők és
táberi övekben.

TELEFON Női divatzsinórzat. Butor-paszománt. TELEFON
József 4-89 Katonai bőrárak. — Hajtóká-posztók. József 4-89

Villamos üzem. Legmederőbb berendezés. Legolcsóbb
beszerzési forrás. Alapított 1872. évben

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA EGYENSAPKA ÉS CSÁKÓKÉSZITŐK BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRUT 9.

Magyar államvasutak, Magyar posta és távirtda,
Budapest székesfőváros és a Budapesti Szabóipa-
rosok Hítel- és Term. Szöv. szerződéses szállítói.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BALYÁNY-UTCA 22. ☎ TELEFON 30-32.

Szalonvászon, cordinelli, béléskanavász, tűzoltógrádít és szövolyok, valamint a lenárból készült összes szabókellékek gyártása.
Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneműváznak kórházak és kócsintézetek részére stb.